

РЕШЕНИЕ

№ 818

гр. Бургас, 11.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, VI ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и втори юни през две хиляди
двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Албена Янч. Зъбова Кочовска

Членове: Таня Д. Евтимова
Радостина П. И.а

при участието на секретаря Мирослава Хр. Енчева
като разгледа докладваното от Таня Д. Евтимова Въззивно гражданско дело
№ 20232100500558 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Предмет на въззивна проверка е решение № 28/13.02.2023г., постановено от Районен
съд – Поморие по гр. д. № 20222160100591. С това решение, съдът:

1) ОСЪЖДА Главна Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към
МВР – София, представлявана от главен комисар Н.Н. да заплати на С. И. А., ЕГН:
***** сумата от **576,32 лева**, представляваща допълнително възнаграждение за
положен извънреден /нощен/ труд от 66,21 часа в периода от 01.10.2019г. до 10.07.2020г. на
основание служебно правоотношение между страните, ведно със **законната лихва** върху
тази сума, начиная от датата на подаване на исковата молба – 30.09.2022г. до окончателното
изплащане и сумата от **140,80 лева**, представляваща сборно обезщетение за забавено
плащане на главницата за периода от 01.02.2020г. до 30.09.2022г.;

2) ОСЪЖДА Главна Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към
МВР – София, представлявана от главен комисар Н.Н. да заплати на К.П.П. съдебно-
деловодни разноски в размер на 400 лева;

3) ОСЪЖДА Главна Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към
МВР – София, представлявана от главен комисар Н.Н. да заплати на Районен съд – Поморие
държавна такса и разноски в размер на 300 лева.

Подадена е въззивна жалба от ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“,
МВР против решение № 28/13.02.2023г. Въззивникът твърди, че спорът е концентриран
върху точното прилагане на материалния закон, уреждащ нормалната продължителност на
нощния труд, полаган от служителите на МВР и заплащането на допълнително
възнаграждение за него. Дирекцията подчертава, че районният съд е констатирал празнота в
нормативната уредба за преобразуване на часовете нощен труд, положен от служители на
МВР и е приложил правна норма, която регламентира сходно правоотношение. Дирекцията
оспорва този извод на съда и цитира практика на ВКС, според която не е допустимо

прилагане на закона за държавните служители в гражданските ведомства по аналогия към правоотношенията на държавните служители в МВР с полицейски правомощия, включително и за конвертирането на часовете нощен труд в дневен такъв.

Според жалбоподателя, Кодексът на труда не намира субсидиарно приложение по отношение на държавните служители, работещи в МВР, тъй като специалният ЗМВР не препраща пряко към него. Условието и редът за изплащане на допълнителни възнаграждения на служителите в МВР за процесния период са регламентирани в Наредба № 8121з-776/29.07.2016г. в редакцията, обн. в ДВ, бр.99/13.12.2016г. и Наредба № 8121з-36/07.01.2020г., които са издадени по делегация на чл.179, ал.2 от специалния ЗМВР и на чл.187, ал.9 от ЗМВР. Цитираните подзаконовни нормативни актове уреждат изчерпателно основанието и редът за изплащане на възнаграждение за нощен труд на държавните служители в МВР и изключват приложението на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, която е издадена по делегация от Кодекса на труда и се прилага единствено и само за работници и служители по трудово, а не по служебно правоотношение. Жалбоподателят твърди, че като се е позовал на общата наредба (НСОРЗ), районният съд е приложил материалния закон неправилно.

ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ иска от въззивната инстанция да отмени първоинстанционното решение и да постанови друго, с което да отхвърли исквете на С. А. като неоснователни.

Жалбоподателят не се представлява в съдебно заседание.

Ответната страна – С. И. А. представя писмен отговор, в който оспорва основателността на жалбата и прави искане за потвърждаване на съдебното решение.

В съдебно заседание А. се представлява от адвокат Ц., която пледира за отхвърляне на жалбата и за потвърждаване на съдебното решение.

Като взе предвид твърденията на страните и събраните по делото доказателства, Окръжен съд – Бургас намира за установено следното:

I. ФАКТИ:

Производството пред Районен съд – Поморие е образувано по искова молба на С. И. А., ЕГН: ***** против ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“, МВР. Предявени са искове с правно основание чл.179, ал.1, вр. чл.176, вр. чл.178, ал.1, т.3, вр. чл.187, ал.3 и ал.5, т.2, вр. ал.6 от ЗМВР и чл.86, ал.1 от ЗЗД и чл.181, ал.3 от ЗМВР. Ищецът твърди, че в периода от 01.10.2019г. до 10.07.2020г. е полагал нощен труд, който съгласно ЗМВР, КТ и НСОПЗ трябва да се приравни на дневен труд в съотношение 1,143, т.е. седем часа нощен труд се равняват на осем часа дневен труд. Според ищеца, общата продължителност на положения от него нощен труд в посочения период е 72 часа.

Ответната страна – ГД „Гранична полиция“, МВР представя писмен отговор, в който оспорва основателността на исквете. Ответникът не оспорва съществуването на служебно правоотношение между него и ищеца и подчертава, че ищецът е полагал труд на 12-часови работни смени (дневни и нощни), което е ставало по предварително одобрен график и отработеното време се е изчислявало сумарно. Чрез прихващане между положителните и отрицателните разлики на отработеното време за процесния период, се формира резултат, който при надвишаване на нормата за работни часове се заплаща като извънреден труд съобразно чл.178, ал.1, т.3 от ЗМВР.

Ответникът подчертава, че ищецът е служител на МВР и за изчисляване на трудовото му възнаграждение се прилага ЗМВР, Наредба № 8121з- 776/ 29.07.2016г. за реда за организацията, разпределението на работното време, за неговото отчитане, компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в МВР и Наредба № 8121з- 908/ 02.08.2018г. за

условията и реда за изплащане на допълнителни възнаграждения на държавните служители в Министерството на вътрешните работи за научна степен, за полагане на труд през нощта от 22,00 до 6,00 ч., за полагане на труд на официални празници, за времето на разположение и за изпълнение на специфични служебни дейности. Според дирекцията, цитираните нормативни актове се явяват специални по отношение на Кодекса на труда и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Последните се прилагат за лица, работещи по трудово правоотношение и не могат да се приложат към спорното правоотношение.

Според ответника, за служителите на МВР съществуват различни компенсаторни механизми, които отчитат спецификата на работата им. За да се приложи чл. 9 от НСОПЗ, трябва да са налице четири предпоставки, които в конкретния случай не са осъществени. Преизчисляването на нощния труд с коефициент от 1.143 има за цел увеличаване на възнаграждението, а не натрупване на часове, които при надвишаване да формират извънреден труд. При това преизчисляване, на ищеца се дължи възнаграждение в увеличен размер, а не възнаграждение за извънреден труд, тъй като дадените смени не превишават 12 часа.

В хода на съдебното производство пред Районен съд – Поморие е приета съдебно-счетоводна експертиза, която заключава, че за периода от 01.10.2019г. до 10.07.2020г. ищецът е положил 66,21 часа нощен труд, който след преизчисляване с коефициент 1.143, се равнява на 576,32 лева. По делото са представени писмени доказателства, от които се установява служебното правоотношение между страните и броя на часовете положен труд.

Въз основа на събраните доказателства, районният съд формира извод за основателност на исковете. За да обоснове този резултат, съдът приема, че ищецът е работил на 12-часови смени и има право на възнаграждение за положен извънреден труд. Съдът приема, че към спорното правоотношение се прилагат ЗМВР, Наредба № 81213-407/11.08.2014г. (отм.), Наредба № 81213-776/29.07.2016г., Наредба № 81213-908/02.08.2018г. и Наредба за структурата и организацията на работната заплата. Районният съд анализира правилото на чл.179, ал.1 от ЗМВР и на чл.187, ал.1 от ЗМВР и подчертава, че през процесния период действа Наредба № 81213-776/29.07.2016г., според която държавните служители в МВР могат да полагат труд и през нощта между 22,00 часа и 6,00 часа, но работните часове не трябва надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Тази наредба не предвижда отработените часове нощен труд да се преизчисляват с определен коефициент, както е било предвидено до 01.04.2015г. според чл.31, ал.2 от Наредба № 81213-407/11.08.2014г. и след това, в периода от 11.07.2016г. до 02.08.2016г. Липсата на подобна регламентация, според съда, представлява празнота в специалната правна уредба, касаеща служителите на МВР, която трябва да бъде запълнена чрез субсидиарно прилагане на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Обратното на това разбиране, според решаващия съд, би довело до поставяне на ищеца в по-неблагоприятно положение спрямо работещите по трудово договор лица, което е недопустимо. Въз основа на този извод, съдът прилага нормата на чл.9, ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата и присъжда на ищеца претендираното възнаграждение за положен нощен труд.

II. ПРАВНИ ИЗВОДИ:

Жалбата е подадена в законоустановения срок по чл.259, ал.1 от ГПК от надлежна страна, за която решението поражда неблагоприятни правни последици. Поради това,

жалбата е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Предметният обхват на въззивното произнасяне е очертан с разпоредбата на чл.269 от ГПК. Според правилото на цитираната норма въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършената проверка по реда на чл.269 от ГПК, въззивната инстанция констатира, че обжалваното решение е валидно - постановено е от законен състав в пределите на правораздавателната му власт и в предвидената от ГПК писмена форма. Подписано е и е разбираемо.

Решението е допустимо – произнесено е при наличие на правен интерес от търсената защита и при определен съобразно с принципа на диспозитивно начало предмет на спора.

Решение № 28/13.02.2023г. е неправилно. Този извод се налага по следните съображения:

Предявените по делото искове са осъдителни, с правно основание по чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР и чл. 86 ЗЗД. В процесния период от 01.10.2019 г. до 10.07.2020г. ищецът е бил държавен служител по смисъла на чл.142, ал.1, т.1 от ЗМВР. От това следва, че за създаденото между него и работодателя му (МВР) правоотношение е приложима разпоредбата на чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗМВР, според която към основното месечно възнаграждение на държавните служители се изплаща и допълнителни възнаграждения за положен извънреден труд. Съгласно разпоредбата на чл. 179, ал. 1 и 2 от ЗМВР, на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за научна степен, за полагане на труд през нощта от 22, 00 до 6, 00 ч., за полагане на труд на официални празници и за времето на разположение. Условието и редът за изплащане на допълнителните възнаграждения се определят с наредба на министъра на вътрешните работи, а техният размер – с негова заповед. До 10.07.2020 г. (преди изменението й с ДВ, бр. 60 от 2020 г.), която е и приложимата към случая редакция на закона, разпоредбата на чл. 187, ал. 1 ЗМВР е предвиждала, че нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично, при 5-дневна работна седмица, а съгласно ал. 3, работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени – сумирано за тримесечен период, като при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22, 00 и 6, 00 ч., през което време работните часове не е следвало да надвишават средно 8 часа за всеки 24- часов период. В ал. 5, т. 2 на същия член до 10.07.2020 г. е било предвидено, че за служителите, работещи на смени, работата извън редовното работно време - до 280 часа годишно, е следвало да се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период, който се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение, съгласно ал. 6. Съгласно ал. 7 в тази редакция на закона, извънредният труд не може да надвишава 70 часа на тримесечен период и 280 часа годишно. Според чл. 187, ал. 9 от ЗМВР (в редакцията й до 10.07.2020 г.), редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдых и почивките за държавните служители, се определят с наредба на министъра на вътрешните работи, като действащите такива през процесния период(Наредба № 81213-776/29.07.2016 г. и Наредба № 81213-36/07.01.2020 г.,) предвиждат, както и законната

норма, държавните служители в МВР да полагат труд и през нощта между 22, 00 и 06, 00 ч., а работните им часове да не надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. В тези наредби не е предвидено, че при сумирано отчитане на работното време отработените часове нощен труд следва да се преизчисляват с определен коефициент, каквато е била уредбата на тези правоотношения, според действалата до 01.04.2015 г., а впоследствие и в периода 11.07.2016 г. - 02.08.2016 г. разпоредба на чл. 31, ал. 2 от Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г. В съответствие с преобладаващата към момента на произнасянето на това решение съдебна практика, районният съд е приел липсващата в специалната уредба изрична норма за начина на преобразуване на часовете положен нощен труд в дневен за законова празнота, която следва да се преодолее при субсидиарно приложение на общите норми на трудовото законодателство и в частност на разпоредбата на чл.9, ал.2 от НСОПЗ, визираща коефициент за преизчисляване на нощния труд в дневен - 1,143, получен като резултат от съотношението между нормалната продължителност на труда от 8 часа на денонощие за дневния /чл. 187, ал. 1 ЗМВР/ и продължителността на нощния- от 7 часа, според КТ. След постановяване на първоинстанционното решение, с Тълкувателно решение № 1/15.03.2023 год. по ТД №1/2020 год. по описа на ОСГК на ВКС, е дадено задължително за съдилищата тълкуване при правоприлагане по въпроса „При отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерство на вътрешните работи приложими ли са разпоредбите на Кодекса на труда и на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /в частност разпоредбата на чл.9, ал.2 от същата наредба/ или следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове ?“, като е прието, че при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерство на вътрешните работи, не са приложими разпоредбите на Кодекса на труда и на НСОПЗ /в частност чл.9, ал.2 от същата наредба/ и следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи(ЗМВР) и на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове. В 5 мотивите към тълкувателното решение е коментирано, че по спорния въпрос в ЗМВР не е налице празнота, която да може да бъде запълнена чрез прилагане по аналогия на общия в случая КТ и чл.9, ал.2 от НСОПЗ, тъй като липсата на правило като това по чл.9, ал.2 в наредбите, издадени по прилагане на ЗМВР в частта относно полагането, отчитането и заплащането на нощен труд, е обяснима с волята на законодателя да не се създава такава норма за преобразуване на изработените часове нощен труд в дневен. Аналогия на закона не следвало да се допуска, тъй като случаите по ЗМВР и КТ не са сходни и прилагането на НСОПЗ към въпросните служебни правоотношения не би обезпечило постигането на поставената от закона цел. При разработването и приемането на ЗМВР, законодателят е изразил разбирането си за спецификата на служебните правоотношения и равенството на гражданите пред закона, като е предвидил за неблагоприятните последици от полагането на нощен труд от служители на МВР, съответни компенсаторни механизми - допълнително възнаграждение за прослужено време – чл. 178, ал. 1, т. 1 ЗМВР, по- дълъг основен платен годишен отпуск /чл. 189, ал. 1 ЗМВР/, обезщетение при прекратяване на служебно правоотношение /чл. 234, ал. 1 ЗМВР/, по – благоприятен режим за заплащане на извънреден труд /чл. 187, ал. 5, 6 и 7 ЗМВР/, липса на задължение за заплащане на осигурителни вноски и по – благоприятни условия за придобиване право на пенсия /чл. 69, ал. 2 КСО/, пенсиониране при условията на I категория труд /чл. 69 КСО/ и др. Това разрешение съответства според ВКС и на правото на ЕС. По образуваното дело от Съда на Европейския съюз № C-262/20 по направено запитване от български съд, е налице произнасяне по относими към настоящото тълкувателно дело

въпроси. С решението по това дело /т. 49, 51 и 55/ се приема, че Директива 2003/88/ЕО не съдържа указание за дадена разлика или съотношение между нормалната продължителност на нощния труд и нормалната продължителност на труда през деня. Посочва се, че следва да се следи за това, за полагащите труд през нощта да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които позволяват да се компенсира особената тежест на този вид труд. Член 8 и чл. 12, б. "а" от Директивата следвало да се тълкуват в смисъл, че не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда, по- кратка нормална продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите, от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня. ВКС е счел, че чл. 20 и чл. 31 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат определената в законодателството на държава членка нормална продължителност на нощния труд от седем часа за работниците в частния сектор да не се прилага за работниците в публичния сектор, вкл. за полицаите и пожарникарите, ако разликата в третирането на двете категории се основава на обективен и разумен критерий, т. е. е свързана с допустима от закона цел на вътрешното законодателство и е съразмерно на тази цел /т. 80/. Действително, процесният период, посочен от ищеца в исковата молба е до изменението на разпоредбата на чл.187, ал.1 от ЗМВР в редакцията му, обн. в ДВ бр.60, от 07.07.2020 год., в сила от 10.07.2020 год., но доколкото в приетото тълкувателно решение не е направено изрично разграничение между предпоследната и последна редакция на горепосочената норма, възражението на въззиваемия, че тълкувателното решение не може да се приложи за нормата на чл.187, ал.1 от ЗМВР преди нейното изменение, е изцяло неоснователно. Тъкмо обратното е прието в мотивите на тълкувателното решение при анализа на чл.187, ал.1 от ЗМВР, че изразът „8 часа дневно“ в предходната редакция на чл.187, ал.1 от ЗМВР е употребен за описващ нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР независимо от това дали се 6 полага през деня или през нощта. С оглед даденото задължително тълкуване на приложимата към казуса материално правна уредба, следва да се приеме, че не може да се разреши по аналогия и с разпоредбата на чл.9, ал.2 от НСОПЗ, предвиждаща коефициент за корекция на нощното работно време спрямо полаганото дневно, отразяващ съотношението на двете величини, поради разликата в тяхната продължителност. Извън горното в конкретния случай този коефициент не би бил равен на 1,143, а на единица, т.к. нормалната продължителност на дневното и нощното работно време за служителите в системата на МВР, е еднаква. Налагащият се от горните разсъждения извод е, че ищецът напълно неоснователно и без опора в закона претендира преобразуването на реално отработения от него през процесния период нощен труд в дневен с коефициент 1,143, а оттам дири и допълнителното му заплащане като извънреден труд. Той няма такова право. Следователно заявената по делото претенция за главница следва да бъде отхвърлена като неоснователна. С оглед нейната недължимост, не следва да се уважава и акцесорната такава за мораторна и законна лихва, поради закъсняло плащане. В обобщение на горното и поради това, че изводите на двете съдилища по спора са различни, решението на първата инстанция следва да бъде отменено и вместо него да бъде постановено друго, съответстващо на изложените дотук съображения на въззивния съд.

При този изход от обжалването, на основание чл.78, ал.3 от ГПК, въззивникът ищец има право на всички направени в настоящото производство разноски- в две инстанции- които възлизат на общо 250лв. и включват: 50лв. заплатена за въззивното дело държавна такса и по 100лв. юрисконсултско възнаграждение за защитата на страната във всяка

съдебна инстанция, определено в минимален размер, на основание чл.78, ал.8,вр.чл.25, ал.1 от Наредбата за заплащане на правната помощ.

Мотивиран от горното, Бургаският окръжен съд, VI въззивен граждански състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 28/13.02.23г., постановено от Районен съд – Поморие по гр.д. № 591/2022г. и вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ исковете на С. И. А., ЕГН: ***** срещу Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ на МВР-София със седалище и адрес на управление: гр. София, п.к. 1309, ул. „Пиротска“ № 171 А, за осъждането ѝ да му заплати сумата от 576,32 лева, представляваща допълнително трудово възнаграждение, дължимо за 66,21 часа положен извънреден труд в периода от 01.10.2019г. до 10.07.2020г., получено в резултат от преизчисляването на реално положения от служителя нощен труд в горепосочения период в дневен с коефициент от 1,143, ведно със законната лихва върху тази главница от подаването на исковата молба в съда - 30.09.2022г. до окончателното ѝ изплащане и за присъждането на сумата от 140,40 лева, представляваща обезщетение за забавено плащане за периода от 01.02.2020г. до 30.09.2022г.

ОСЪЖДА С. И. А., ЕГН: ***** да заплати на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ - София със седалище и адрес на управление в гр. София, п.к. 1309, ул. „Пиротска“ № 171 А направените от последната деловодни разnosки в общ размер на 250 лева, от които 50 лева - държавна такса за въззивно обжалване; 100 лева - юрисконсултско възнаграждение за производство по гр.д. № 596/2022г. по описа на Районен съд - Поморие и по и 100 лева - юрисконсултско възнаграждение за защитата по в.гр.д. № 558/2023г. по описа на Окръжен съд - Бургас.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____